

Factsheet | Challenge Studenten tegen vaperen: De Nieuwe Rookepidemie onder Jongeren

Onderzoeksopdracht aan Studenten van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG)

De opdracht

In het najaar van 2024 gingen studenten van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) aan de slag met een brandend vraagstuk: de opmars van vaperen onder jongeren. Binnen de minor Healthy Ageing onderzochten ze dit probleem met frisse perspectieven vanuit diverse studierichtingen. Via de Design Thinking-methode werkten ze toe naar concrete en creatieve interventies. Hieronder vind je de belangrijkste highlights.

Uitdaging

- Vaperen is een opkomende rookepidemie onder tieners.
- Jongeren zien vaperen vaak niet als “roken” en onderschatten de risico's.
- De stap van vaperen naar roken is klein: bijna 70% van de vaperende jongeren rookt ook sigaretten.

Ontwikkelen van innovatieve oplossingen: Studenten van de Rijksuniversiteit Groningen werkten aan twee specifieke vraagstukken:

- Gezien het feit dat vaperen iets anders is dan roken; hoe kunnen we het % tieners die vaperen en roken verminderen?
- Hoe kunnen we ervoor zorgen dat jongeren actief op zoek gaan naar de gevolgen van roken, vaperen en verslaving?

Studentenoplossingen

1. Campagne & bewustwording

- Grote billboardposters met prikkelende boodschappen → gesprekken op gang brengen tussen jongeren en ouders.
- Social media campagne (quizen, polls, stellingen, weetjes) aansluitend op de leefwereld van jongeren.
- Kernboodschap: wat kun je besparen door niet te vaperen/roken (bijv. sportschool, fiets, telefoon).

2. Onderwijsinterventie op school

- 1 lesdag met video's over de risico's van roken & vaperen.
- Leerlingen zoeken daarna zelf informatie en maken een eigen video.
- Jury beoordeelt; winnaar kiest een sportactiviteit voor de middag.
- Doel: actief leren = beter onthouden + meer motivatie.

Belangrijke Bevindingen

- **Jongeren zijn zich steeds bewuster van de risico's:** Uit onderzoek blijkt dat bijna alle jongeren roken en vaperen schadelijk (90%) en verslavend (78%) vinden. Desondanks lukt het de tabaksindustrie nog altijd om pubers verslaafd te maken.
- **Er is behoefte aan andere aanpakken:** De traditionele methoden blijken weinig effect te hebben. Daarom wordt er gezocht naar innovatieve en effectieve manieren om jongeren te bereiken en bewust te maken van de risico's.

Geleerde lessen

- Financiële voordelen (geld besparen) spreken jongeren sterk aan.
- Actief leren en creativiteit vergroten impact.
- Betrekken van ouders helpt gesprekken thuis op gang.
- Sociale media & peers zijn sleutelkanalen om jongeren te bereiken.

Kans voor de toekomst

- Combineer educatie, campagnes en rolmodellen.
- Maak gebruik van creatieve formats (games, challenges, video's).
- Sluit aan bij jongeren hun leefwereld: positieve alternatieven en beleving centraal.
- Betrekken van jongeren bij de oplossing: Jongeren actief betrekken bij het zoeken naar oplossingen en het delen van informatie.
- Oprechte en open gesprekken: Het voeren van eerlijke en niet-oordelende gesprekken met jongeren over de gevolgen van roken en vaperen.
- Samenwerking met diverse organisaties: Samenwerken met scholen, gezondheidsorganisaties en lokale gemeenschappen om een gezamenlijke aanpak te realiseren.

Meer informatie

Voor meer details over het Webinar en de gepresenteerde onderzoeken, kunt u terecht op de officiële website van de Hanze in Groningen:

<https://www.hanze.nl/nl/evenementen/samenwerken/2025/02/webinar-werkplaats-sociaal-domein-noord>

